ఓమ్.

చిత్రనీతియను

విటకంఠపాశము.

ఇది

గోదావరి మండల పఖీశెటిపల్లి నివాసులగు
శ్రీయుత రుద్రరాజు పద్మరాజుగారి పుత్రుఁడు

వేంకటరామరాజుచే

విరచితము.

శ్రీ సుదర్శనీ పత్రికాధిపతులగు
బ్రహ్మశ్రీ కస్తూరి శివశంకర కవిగారిచే
పరిష్కృతము.

శ్రీ సుదర్శనీ ముద్రాక్షరశాలయందు
ముద్రితము.

ఓం.

చిత్రనీతియను

విటకంఠపాశము.

ఇది

ఉద్రరాజు వేంకట్రామరాజుచే

రచియింపఁబడెను.

శ్రీ సుదర్శన ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రింపించి
ప్రకటింపఁబడెను.

నరసాపురము.

1918.

చిత్రసేనీయము

విటకంఠపాశము.

ఉ. శ్రీరమణీ మణీ విమల
చిత్తసరోజ విహార భృంగుడున్
నారద తుంబురాది ముని
నాయక గాన రసాభి తుష్టుడా
నీరజనాభు చారుపద
నీరజ యుగ్మము నందు నీవు సం
చారము చేసి పాపముల
నయ్యన వీడఁగఁ బూను చిత్తమా.

చ. కులములలోనఁ జూడఁ గదు
కూడనిదౌ కులమందుఁ బుట్టు నా
వెలచెలి పాద యుగ్మమును
వేడి గ్రహించిన పుణ్యమబ్బునా?
యిల నిరుపద్రవం బగుచు
నింపగు శాశ్వము బుండ హేయ

పలలమాఁ దిప్పరీతి నెల
భామల గూడుట యేల చిత్రమా

ఉ. పాడగు నల్ల పాములును,
బంధువు లెల్లరు నిందఁ జేతు రీ
జాడ లెఱింగనేని ప్రియ
జాయయుగుందునుతల్లిదండ్రులుఁ
గాడిద రీతి నెంత్రు చెలి,
కాండ్రును హేళన చేయఁజూతు.
పాడు గుణంబుమాను వెల,
భామలఁ గోరకు వెర్రి చిత్రమా!

ఉ. ఎందరో మాయ లాడులు మ
రెందరినో విటకాండ్రమున్న మ
హాంధులఁ జేసివైచి థన
మంతయుఁ లాగి పకీరులఁజేయుటఁ
గ్రంథములందుఁ జూడ వాకొ
కాని గుణంబులుఁ గల్గు నిట్టి కా
మాంధుల దారిఁబోయి మన
మా యపకీర్తిఁ బాలుగాకుమా!

ఉ. రంగగు చీర కుచ్చెళులు,
రమ్య పదంబులఁ జిందులాడ కేల్
బంగరు హార పంక్తి చను,
బింతులపై నటియింప నొక్క వా
రాంగన వాల్య మాడఁగను,
నయ్యది కన్గొని యుబ్బఁ బొంకుమీ
భంగము గల్గు నట్టి వెల
భామలఁ గూడిన వెర్రి చిత్తమా!

చ. నరసులు బావగారు కడు
చాతురి గల్గిన వారటంచుఁ దా
సరసకుఁ జేరి మోసమున
చక్కఁగ మాటలుఁ జెప్పినంతనే
మురియుచుఁ దాని మార్గమునఁ
బోయినఁ నింద ఘటిల్లి వ్యాప్తమై
పరువు నశింపఁ జేయు వెల
భామల గూడిన వెర్రి చిత్తమా!

ఉ. మదనుని కేళి నేలుమని, (చూచి
మాయల మాటలు కొన్ని వ్రాసియు

ముదమున వారకాంత యొక,
ముద్దుల పత్రిక వ్రాయఁ బోంగి న
మ్మదమునఁ దానిఁ గోరుటలు,
మానుము పెద్దలు నిందఁ జేతు రా
వద ఘుటియిల్లు గాన వెల
భామల గూడకు వెర్రి చిత్తమా!

ఉ. తల్లియుఁ దండ్రియున్ కులము
ధ్వంసము చేసెడు శుంఠబుట్టి నం
చెల్లపుడున్ మదిన్ పగవ
నింటను నర్ధశరీర గుంద, పీ
డల్లరి వాఁ డటంచు బుధు
లందరు మోహమున నమ్మివె వ నీ
వల్ల ధనాంగనా కుచము,
లంటఁగఁ జూచెద వేలఁ జిత్తమా!

క. ధనకాంత లెంద రైనను
మనకాంతకు సాటిరారు మహిలోఁ జూడన్
జనకుమ నా మనవిని విని
మనమా వెలకాంత పైకి మన్నింతు నినున్.

చ. ధనముఁ గడించుటే పరమ,

ధర్మముగాని విటాళి నెప్పుడున్

మనమున నెంచు ప్రేమ వెల,

మానినిఁ జూడదు ప్రేమగల్గి న

ట్లును నటనఁ జేసి మాయలకు

లోనగు నట్టులఁ జేసి ద్రవ్య మం

తను గొని క్రూరరుగ్మతల

దానికి మారిడి త్రోసివేయు నీ

పనులకుఁ జిక్కి నీవు వెల

భామలఁ గూడకు వెర్రి చిత్తమా!

ఉ. కామ నిభాంగయంచు వగ

కాడ యటంచును వేశ్య బిల్వఁగా

ప్రేమ జనించె నా పయిని

పీన పయోధరి కంచు మెచ్చి యా

భామనుఁ గూడి యుండెదవు

వార వధూటికిఁ బ్రేమ సున్న యీ

పామర బుద్ధి మాని వెల

భామలఁ గూడకు వెర్రి చిత్తమా!

ఉ. వీథినిఁ బోవుచోఁ బిలచి,

పీఁడెమునిచ్చి పిత్రియో క్తిమీరబల్
గాథలు దిద్ది గాథముగ
కామము పుట్టగ జేసి పిమ్మటన్
నీవవమ్మల్ల భామలను
నేమపుమీరగ లాగు నందుపై
బాధలు గల్గుగాన వెల
భామలఁ గూడకు వెఱ్ఱి చిత్రమా!

ఉ. నృత్యము చేయుచున్ వలపు
నేర్పుచు బూతులు కొన్ని బాడుచున్
యత్యధికంబుగా సభిస
యంబును సల్పఁగ దానిఁ జూచిసన్
సత్యముఁగాగ రమ్మనెను
సారస నేత్రి యటంచుఁ దాని సాం
గత్యముఁ గోరి నీవు పలు
కష్టపు తోవలఁ బోకు చిత్రమా!

ఉ. బాసలు పెక్కు చేసెనని
భావమునంగను సంతసించి వే
శ్యాసరసీరుహాక్షినెపు.

హైనను నన్నుగ వచ్చునే సదా
మోసముఁజేసి యెల్ల ధన
మున్గొని వీథికిఁ గెంటునాడు మున్
జేసిన బాస లూడవటు
చేరకు చిక్కులు గల్గు చిత్రమా!

చ. బ్రతికిన న్నాళ్గునాళ్లు గుణ
వంతుఁడితండని యెల్లవారలున్
స్తుతి యొనరింపఁగా యశము
తోరముగా గడియింపమాని స
ద్గతి మెయి వారకామినుల
మాయల మాటల నమ్మ గోరెదా
యతివలు మోసకత్తెలు సు
మా! మనమా! మరి నమ్మబోకుమా

ఉ. మానిని దారకున్ దివిజ
మానిని రంభకు సిగ్గుఁ గూర్చు సిం
గారము గల్గు నొక్క వెల
కామిని యొక్కెడ నున్నదన్న నా
దారినె పట్టి పోయెదవు

వాఁడడి నొందిపోదు మన
మా ! వెలకాంతల జేరఁబోకుమా

ఉ. తుంటరివై సతంబు ధన
తోయరుహాక్షులఁ గోరుటేల ? వా
ల్గంటి కులాంగనా మణికి
గల్గిన సొంపగు సంగ సైఖ్యసు
ళ్ళుంటను వారకామినికిఁ
గల్గిన యందము లెచ్చులుండునే ?
యింటను గల్గుదాని కల
నేనియుఁ వీడకు వెఱ్ఱి చిత్తమా !

ఉ. ఒక్కని తోడఁబల్కి యిఁక
నొక్కనికిన్ మరి బాస యిచ్చియిఁ
కొక్కనివల్ల డబ్బుఁ గొని
యొక్కనికిన్ కను సన్న జేసి తా
నొక్కని యింటికేగుచు మ
రొక్కనికిన్ చెయి వీచి యందువై
నొక్కని ముద్దు పెట్టుకొని
యొక్కనికిన్ పయిటోరఁజేసి వే
ఱొక్కనితోడఁ గూడు, వల

పుండు నె వేశ్యకు వెఱ్ఱి చిత్తమా !

౯. మారసతీసమాన సుకు
మార శరీరను వేశ్య కాంత నే
గోరితి మీ కదేటికి ని
కూడ దటంచును చెప్పు పెద్దలన్
దూరి ధనాంగనన్ గవయఁ
దొల్లిఁటి మిండడు చూచెనేని కై
జారును దూసి ని న్నొడిచి
చంపును మాటికి తప్పబోవ దా
దారుణ కర్మమేల వెల
తన్వుల గోరకు వెఱ్ఱి చిత్తమా !

౧౦. చక్కల రాయనిక్ దెగడు
సోయగఁపున్ మొగమున్న తేనెలన్
గ్రిక్కిడి మోవియున్న సుమ
కందుక యుగ్మముఁ గేలిసేయుబల్
చక్కని గుబ్బలున్న మెయి (యా
చాయలు హేమము మీరియున్న
ముక్కిడి వేశ్య కాంతలకు
మోహము జెందకు వెఱ్ఱిచిత్తమా!

చ. పడుచు దటంచు గీతములు
బాడు నటంచును కైత చక్కఁగా
నుడువు నటంచు గోవనిత
నుం గని గాటపు మైత్రి సల్పి యా
గడవమున సొమ్ములెల్ల నిడి
గౌరవ మెల్లను గంగఁగల్పి యా
పడఁతిని గూడియుండి పలు
బాముల జిక్కుకు వెర్రి చిత్తమా!

చ. వెలచెలియన్ గనుంగొని వి
వేకము వీడి సదా విలాసచే
గులికెదు దానిఁగూడి యది
కూడదులోకులు మెత్తురొక్కొ?లో
కుల నటులుండనిమ్మ కడు
క్రూర దురంతపుఁ బన్నగంబుతో
చెలిమి యొనర్చినట్లు వెల
చేడెను గోరకు వెర్రి చిత్తమా!

ఉ. తుంటరి వారితోఁ గలసి
తుంటరిగాఁ దిరుగాడు చుండఁగా
కొంటె తనంబునన్ బడుపు

గొమ్మల యింట్లకుఁ దార్చి నింద వె
న్నంటఁగ జేసెదూ పయిని
నన్ని విధంబుల గెలిసేతురా
దంటుసిపాయి లందుకయి
దబ్బర తోవ్రలఁ బోకు చిత్తమా!

చ. జనకుఁడు దిట్టనిమ్ము ప్రియ
జాయయుఁగుందినఁగుందనిమ్మునా
ధనమును బోవనిమ్ము యల
దానిఁ గూడక మానసంచు నీ
వనుకొని యా ధనాంగన గృ
హమ్మున కేగి విశేష మౌ ధనం
బును వెల కాంతకిచ్చి కుల
మున్ జెదుమాటకు బాలుఁజేసి యా
వెనుకను బిచ్చ మెత్తుకొని
వీధుల ద్రిమ్మరనేల ? చిత్తమా !

చ. పడపు చెలిన్ దగులొ్కని య
పారముగా ధనమిచ్చి యవ్వియున్
గడచిన వెన్క యింటఁ గుల
కామిని కుంచిన యెల్లహేమఁపుం

దొడవుల నిచ్చి పిమ్మటను
తొల్లి గడించిన మాన్యమమ్మి యా
పడఁతికి ధారబోసి యది
వాకిటికిన్ పడ గెంటునాడు హా
వెడగుమతిన్ జరించితి వి
వేకము వీఁడితీ నంచు యేడ్చెదే ?
ఎడివడి నేగి నీవు వెల
భామలఁ గూడకు వెఱ్ఱి చిత్తమా !

చ. మిలమిలలాడు చేలయును
మేలగు బంగరు భూషణంబులున్
తళతళలాడు వైకయును
దాలిచి వార మృగాక్షి బోవుచో
పులుసునుఁ దిన్న మర్కటము
పోలిక నూరెద వేల వారకో
మలి మధులి ష్టఖడ్గము సు
మా! మనమా!మది వెఱ్ఱిమానుమా!

ఉ. గుమ్మముచెంత నొక్క వెల
కోమలి నిల్చి యపాంగ దృష్టిచే
రమ్మని బిల్చి నంతటనె

రంజిలి దానినిఁ గూడ నెంచి వే
గమ్ముగ నేగఁబోకు కుల
కామిని విన్న విచారమొందు పా
పమ్ము ఘటిల్లు దాన వెల
భామల గూడకు వెర్రి చిత్తమా!

ఉ. న్యాయ మటయ్య నీకు కుసు
మాయుధు బాణ పరంపరాగ్నికిన్
గాయము నిల్పఁజాల నిఁక
కాముని కేళిని నేలుమంచు ని
న్బాయనటంచు వ్యర్థ మగు
బాసలు జేసిన వారకామినీ
మాయలలోనఁ జిక్కి పలు
మారు శ్రమం పడబోకు చిత్తమా!

ఉ. మారసమానరూప యను
మాన మదేలను నేను నీసతిన్
గూరిమి తోడఁ జూడుమిఁకఁ
గోరను వేరొక వాని నంచు యా
వారవధూటి మిథ్యలగు
బాసలు చేసిన నమ్మి పొంగి చూ

భారము మోయనేల నెల
భామల గోరకు వెర్రి చిత్తమా !

ఉ. వారవధూటులన్ దగిలి
పాడయి పోయిరి యెందరో జనుల్
దారుతె యెంతగల్గిన య
ధ్భాస్థితి నుండగ జాలినారె యె
వ్వారును నిల్వజాలరిక
వారవధూటికి ముందుగా నమ
స్కారము జేసి నీకుగల
గౌరవ మీగకు వెర్రి చిత్తమా !

చ. కనకపు మెట్టపైన మన
కాపుర మైన శనిగ్రహంబు చా
ద్పున నది యంతయున్ పడుపుఁ
బోటి హరించి యనంతరంబు తా
గానువని చిప్ప కర్రయును
గూర్చి బిచ్చము నెత్తఁ బంపు నీ
పనిపయి కోర్కె మాను వెల
భామల గూడకు వెర్రి చిత్తమా !

చ. పడుచొక కామినిన్ గలసి

వర్తిలుచుండె నటంచు విఘ్నఘీ
పరసతియందు ప్రేమ తన
    పక్షమునం గలుగంగ లేదు నా
వరుస కటంచు రోసి కుల
    వారిజ లోచన పాదు నాతిలో
నుసుకఁగఁ బోవునో క్కొ మది
    నూహయొనర్పుము వెర్రి చిత్తమా

ఉ. జారులతోడ సఖ్యమును
    సల్పి ధనాంగన చెల్మిఁబొంది యా
క్రూరులతోడ చోరత న
    కుంఠితరీతిని సంచరింపగా
చోరుఁడు తుంట రీతఁడని
    చూచిన వారలు దిట్టు దీనికిన్
గారణ మా వెలాంగనయె
    గాదె తలంపఁగ వెర్రి చిత్తమా !

చ. సరస మెఱింగినట్టి నెర
    జాణ వయ్యారి యనేక రీతులన్
మరుని కళా ప్రపంచమున
    మార్గముఁ జూపెడు ముద్దుగుమ్మ నీ

వరుగు మటంచు తుంటరి వి
టూళి వచించిన నేగఁబోకు మీ
వరుళ్ళు వశించి పోవు వెల
భామల గూడకు వైరి చిత్తమా!

ఉ. కాసుల నిచ్చు నప్పుడు వి
కాసముతోనుమనఁబూపిమెన్ని యో
యాసలుజేసి యప్పటికి
బ్రహ్మపథంబును జుట్టజేయు నా
కాసుల నీయకున్న తన
కాళ్లను బట్టిన జేరనీయరా
యాసలు మానుకొమ్ము మన
మా వెలకాంతలఁ గోరబోకుమా!

చ. ధనమును సర్వ భూషలును
తండ్రిగడించిన భాగ్యమంతయున్
ధనపతి పాలు తాఁ బసి త
నంబున నుండి గడించు పద్యశం
బనయము గంగపాలు తను
వంతయు రోగము పాలు జీవనా
లిన సుతు పాలు పిల్లలును

నింపియుఁ బంచలపాలు కావునన్
మనకవి యేల వద్దు వెల
భామల గూడకు వెర్రి చిత్తమా !

ద. వెల లలనా శిరోమణుల
వేసి వరింతురు పామరాళి యా
చెలియలు మోస పుత్తురని
చిత్తమునం దరయంగ లేరు ని
ప్పుల నడుమన్ బదంబిడిన
పోలిక గాదె తలంచి చూడ రో
సెలమలపొత్తు ? యో మనమ !
చేరఁపు చానను గూడఁ బోకుమా !

ఉ. ఇంటను సద్గుణాబ్ధియగు
నింతి రతీసమదేహయుండఁగా
తుంటరివై ధనాంగనల
తోడను గూడుటయేల ? పెంచువా
రింటను పాలు నన్నమును
నెంత యొసంగినఁ గాని యావలన్
బెంటలఁదిన్న కుక్కగతి
వెఱ్ఱి గుణంబులు మానుచిత్తమా !

చ॥ పకపక నవ్వెదో సఖుఁడ!
భావభవ్యోపమ ! రాజసుందరా !
వికచ పయోజనేత్రి రణ
వీర ! మహారథ నైరి భంజనా
యికమును నేలుమా యనుచు
నింపుగ వేశ్యలు కైతఁ జెప్ప నా
సకియలఁ గూడ నెంచెదవు
చాలును జాలును వెఱ్ఱి చిత్తమా !

ఉ॥ లోకమునందు మానవులు
లోలతచే వెల సుందరాంగులన్
సాకుదు రింట నుంచుకొని
సాధ్వికులాంగన జూచు చుండఁగా
నీ కరణిన్ సతీతిలక
మింకొకనిన్ గలియన్ సహింతురే
చీకు దనంబుమాని వెల
చేడెల గూడకు వెఱ్ఱి చిత్తమా !

ఉ॥ మంజుల వాక్సుధాఝరి సు
మస్తముగోరిలుచు వీణమీటుచున్
రంజిలి మేని మేలిమి మ్రో

రంగును గాంచి కరంబు పొంగి యా
లంజయె భాగ్యదేవత యి
లాస్థలినంచును దాని మాయల
న్పంజరమందుఁ జిక్కకు మహా
యము గల్గును మూఢ చిత్తమా !

ఉ. ఏమి ? కులాంగన న్విడచి
యీగతి వేశ్యల పైకి నేగెదా ?
కాముని కేళిగూడ కుల
కామిని చాలదా ? వార కాంతలం
దేమి విశేషముండు భువి
నింతుల కందరి కొక్కతీరె కా ?
యేమి విశేష మన్న, వెల
యింతి నశింపఁగఁ జేయు నింతే యా
పామర బుద్ధులేల వెల
భామల గూడకు వెర్రి చిత్తమా !

చ. గళమునఁ దాళి గట్టినది
గాదె సతీమణి ? యగ్నిసాక్షిగా
లలననుఁ బెండ్లియాడుతరి
లాతి సఖిన్ గననంచు బల్కవే

కళ్యాల నీవుడేలఁ గోరుట ల
హా యది ధర్మమౌ? చాలుచాలు నీ
పలువ తనంబుమాని వెల
భామల గూడకు——

౮. మేని హొారరిగుఁ జూచి సతి
మేలు మొగంబును గాంచి సన్మనో
కౌనుఁగాంచి చెంగ్గసరి
గాంచిన చన్గవ సౌరుఁజూచి రో
చానను గూడకుండు నర
జన్మమదేటి కటంచు నూరి యా
మానిని తోడఁగూడి కల
మాన్యము దానికి ధారఁబోసి నీ
మానముఁ గంగఁగల్పుకు సుమా
మనమా! వెలకాంత వీడుమా!

౯. కన్నులు మూసి మేల వెల
కామిని పైకి సవారు బోయెదా
పన్నగ వేణులన్ గలయు
పారోక రేనియు హెచ్చినారె నీ
కన్న సమర్థులే తనువు

గాయములై చెడిపోయి యేడ్పులో
నోర్వఁగరాని బాధపడి
ఘొల్లని తిట్టుల నాలకించుటల్
కన్నులఁ జూడలేదె? యిది
కాదు సుబుద్ధుల రీతి చిత్తమా!

ఉ. గాయములై శరీరములు
కశ్మలధారల గారుచుండగా
హేయపు వాసనల్ వెడల
నెల్లరు మోమున ముక్కు వైవ మొ
ర్రోయని యేడ్చుచుండి యిఁక
రో వెలఁదిన్ గనరాదటన్న వా
రీయుల నెందరుండిరో యా
కించుక గన్నుల నెత్తి చూడు మా
వాయువు బోయినీవు నగ
వాల్లను బొంకకు వెఱ్ఱి చిత్తమా!

చ. కులసతి మాతుల న్వదుక
కూళ యటంచును తోడివారలున్
జలకనజేసి చూడఁ బ్రియ
సోదరవర్గము మోదజూడ నిం

దల బడి పోతి మెట్టులని
తల్లియుఁ దండ్రియు గుంపుచుండ వే
శ్యలఁ గలియన్ రవంతయును
సౌఖ్యము గల్గదు సర్వ మీవు లో
పలఁ దలపోసి చూచి వెల
భామల గూడకు—

ఉ. పేడలు మిద్దె లమ్ముకొని
మిక్కిలియు న్నిరుపేద వారలై
కూడును గుడ్డ లేక పెర
కొంపలకున్ జని ముష్టి నెత్తుటల్
జూడఁగ లేదె ? జూడనిది
సొంపని తోచెనె? చాలుఁ జాలు నీ
పాడు గుణంబు మాని వెల
భామల గూడకు—

చ. ఇరువురు జారు లొక్క వెల
యింతినిఁ గూడఁగ నెంచి వేరుగా
చెరియొక ప్రక్కనుండి చని
చేడెను జేరఁగ ముష్టి యుద్ధముల్
జరిపి యనేకులా పిటలు

చచ్చి నటించుచును వింట లేదె? యో
తెరువున బోక బుద్ధిగాని
తిన్నగ నుండుము వెఱ్ఱిచిత్తమా !

న. వెలచెలితోడఁ గూడి కల
విత్తము దానికి ధార బోసె నీ
తలువ యటఁన్న చాలదె బు
ద్ధుల, మరి తొంబది దిట్టనేల ? ఛీ
కులసతియందు నీకుఁ గల
కోర్కెలు దీర్చు కొనంగ నెవ్వరుం
బలుకఁగ లేరు గాదె మన
మా వెలకాంతలఁ గోరఁ బోకుమా

చ. ఘనసతి నుంచుటే మిగుల
తప్పుగదా ? యది పెండ్లిలోనికిన్
జనగనె దానునగె యిది
నాప్రియ యంచనఁ బెద్దతప్పు నీ
కనక నిధానిఁ గజ్జాను
గట్టుదు నాదు సనుజ్ఞ లేక యం
చనికడు ప్రిక్షఁబల్కె నది
యన్నంటి కంటెను పెద్దతప్పు త

ప్పని యిది మంచి యంచు నిది
యాత్మఁ దలంపుము వెఱ్ఱి చిత్తమా!

ఉ. సారస పుష్పముఖ్య సుమ
సంఘమదుండఁగ భృంగమేగి బల్
వైరము గల్గు చంపకము
పజ్జ శ్రమింపను రీతి స్వీయమా
నీరజ నేత్రి జాయ మన
నీడవలెన్ జరియించు చుండఁగా
వార విలాసినీ మణుల
పెక్కురకున్ దలఁపేలఁ చిత్తమా!

చ. ననువిడనాడి యొక్క వెల
నారిని గూడెను నా ప్రియుండు నా
మనవి దృణీకరించి యని
మానిని! భార్య విచార మొందగా
ధనసతితోడ గూడుటలు
ధర్మముగాదు సుమీ! యెటైన నా
మనవిని నాలకించి వెల
మానిని గూడకు వెఱ్ఱి చిత్తమా!

సీ. పడపుఁ జేడెలఁగూడి • నడచు చుండుట మేలొ
కులకామినిని వీడ • కుంట మేలొ
వెలకాంతలనుఁ గూడి • కులుకుచుండుట మేలొ
బుధులు పోయినదారిఁ • బోవ మేలొ
ధనకామినులఁగూడి • తనరుచుండుట మేలొ
పదిమందిచే దిట్లు • పడుట మేలొ
గుత్తకాంతల కెల్ల • విత్తమిచ్చుట మేలొ
తిరిపమెత్తుచు సదా • తిరుగ మేలొ

గీ. యెంచిచూడుమి యిదియెల్ల • నించుకంత
గుత్తకాంతలఁ గూడుటే • గొప్పగాదు
బుధులు వలదన్న త్రోవలఁ • బోవరాదు
మంచి చెడుగుల మదిని యో • జించు మనమ!

క. ముష్టియెత్తుట తప్పి • పోవనేరదు గదా
వారకాంతల పొందుఁ • గోరనేల
సద్గుణుం డని బుధుల్ • సన్నుతింపరు గదా
వారకాంతల పొందు • గోరనేల
మర్యాద విడనాడి • పరుగు వారును గదా
వారకాంతల పొందుఁ • గోరనేల
నపకీర్తిః ప్రబలి వె • న్నంటి వచ్చును గదా

వారకాంతల పొందుఁ • గోరనేల

గీ. యెన్నిసారులుఁ జెప్పిన • నించుకైన
జ్ఞానమెరుఁగవ యింత యూ • గడ మదేల
తప్పు ముమ్మాటికిని తప్పు • తప్పు తప్పు
వారకాంతలఁ గూడకు • పాడు మనమ.

సీ. సందు గొందుల వెంట • సంచరింపఁగ నేల
పరులను గని యుల్కి • పడఁగ నేల
మూర్ఖతచే సదా • మొండిగోడలు దాటి
పైజారు దెబ్బల • బడఁగ నేల
అర్ధరాత్రంబున • నరుగుచో జనులెల్లఁ
జోరుఁ డనఁగ డంకె • వార నేల
తుంట రీతఁడని • కొంటెవారలు ఛేది
నొవ్వఁగా రాలచే • రువ్వనేల

గీ. వారకాంతలకై బోవు • వారలకివి
తప్పు మన్నను కలనైన • దప్పి పోవు
మదము బట్టిన మహామంబు • మాడ్కి నీవు
వారకాంతలకై బోకు • పాడు మనమ.

సీ. శృంగారముగ నొప్పు • బంగారు భూషలు
యిచ్చి నన్నాళ్లైకా • యిచ్చకములు
పైడైన మేల్పట్టు • చీరలు దండిగా
యిచ్చి నన్నాళ్లైకా • యిచ్చకములు
వన్నె చిన్నెలు గల్గి • యున్న రైకలఁ దెచ్చి
నిచ్చి నన్నాళ్లైకా • యిచ్చకములు
పలు రంగులన్ గుల్కు • విలువైన లంగాలు
నిచ్చి నన్నాళ్లైకా • యిచ్చకములు

గీ. హెచ్చురూకలు నిచ్చిన • నిచ్చకములు
నెన్ని యేనియుఁ జూపుచు • నీయకున్న
గుక్కలను బోలె వెడలంగఁ • గొట్టు గాదె
ప్రేమ గల్గునె చిత్తమా! • విత్తసతికి.

సీ. మంజుల దరహాస • పుంజము ల్వెదజల్లి
పసమీర కైదండ • నొసఁగు దాని
గబ్బి గుబ్బల జిగి • గనబడ గనకుండ
మించు ప్రేమను గౌఁగ • లించు దాని
కరకంకణముల ని • క్వణనము లెసఁగప్ప
చిరుచిరు మంశితముల్ • సేయు దాని
ముద్దు ముద్దుగఁ బాద • ములఁ బడి యెదఁ బ్రేమ

హత్తించి హాయిగా ♦ నొత్తుఁదాని

గీ. మోము మోమునఁ గదియించి ♦ ముచ్చటలతో
వన్నె రాచిల్క పల్కులు ♦ పల్కు దాని
వీడి పరకాంత తోడను ♦ గూడెనేని
చించి చెండాడ వలె నట్టి ♦ చెనఁటిజనుని.

—విటకంఠపాశము.

సంపూర్ణము.

10365